ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 138 ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Երեքշաբթի 23 Օգոստոսի **1888** Երեքշաբթի 23 Օգոստոսի ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 138

աբեկան 10 բուբլի, վեց ամսով՝ 6 բուբլի, երեք ամսով՝ 3 բ. 50 կ., ամսով՝ 1 բ. 50 կ., Հասամ՝ 5 կոպեկ։
Բաժանորդ գրվում են Թիֆլիսում միայն խմբագրատանը։

Խմբագրատունը բաց է ամեն օր (բացի սուն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարությունները ընդունվում են ամեն լիազնեղով։
Յայտարարությունների գնաին 2 կ., բնկլամների համար կրկնապատիկ

Խմբագրատան հասցէն՝ Тифлисъ, Редакція «Нор-Даръ»
կամ Tiflis. Rédaction «Nor-Dar».

ТИФЛИСЪ 26 Авг 1888 ПОЧТОВАЯ КОНТОРА 2

«Նոր-Դար»-ի խմբագրությունը տեղափոխված լինելով, խմբագրության գրասենեակն այժմ գտնվում է Կարօնակայա փողոցում, հեռագրատան դէմ, № 12 տանը։

Հասցէն՝—Тифлисъ, Редакція «Норъ-Даръ» կամ Tiflis. Rédaction «Nor-Dar».

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քրոնիկոն.—Լուրեր։
Թղթակցություններ.—Երևանից Հին-Նախիջևանից։
Քաղաքական.—Քաղաքական լուրեր։
Խառն Լուրեր։
«Նոր-Դար»-ի հեռագրները։
Բանասիրական.—Մեր յոյները (շարունակ.)։
Յայտարարություններ։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

ԳՕՐՈՒԻՑ, օգոստոսի 19-ից մեզ գրում են.—Ահա երեք օր է, որ այրվում է Բօրժոմի մօտ եղած անտառը. գտահաս համարեա բոլոր գիւղերից մեծ բազմութիւն է գնում հրդեհը շուտով հանգցնելու, բայց դեռ էլի քաղաքիս (Գօրու) արևմտեան կողմը երկինքը մթագնած է ծխով։ Այս բանը պարզ ցոյց է տալիս, Թէ ազգաբնակութիւնն թիչ չափով է հասկացել անտառների նշանակութիւնն ու կարևքը։

—

ՋԱԼԱԼ-ՕՂԼՈՒԻՑ.—Ջալալ-օղլեցիները պատուասէր են ընդհանրապէս՝ մանրակրկիտ բաներում, պատուասէր են դէպի ընկերոջ, հարևանի հասցրած վնաբկի վերաւորանքը կամ վնասը,—դրա համար նրանք տարիներով քաշ կը գան «սուգերում», երբեմն էլ նեխ-ծախ ահագին վնաս կը տան, հարևանին էլ (բարոյական վնասի մասին էլ չեմ ասում)։—Սակայն նրանք պատուասէր չեն դէպի երկնց հասարակական գործերը՝ դէպ ուսումնարանը, որի վրայ ոչ մի հոգածոտութիւն չեն անում։ Նրանք անուշադիր և գլխի վրայ են ձգում, Թողնում են երկնց որդիների ապաշարի և բարոյական կրթութեան հարցը։ Ահա ուսումնական տարին եկաւ, հասաւ, սակայն այստեղ ուսումնարան բանալու մասին ձայն չկայ։ Ոչ խօսում են այդ մասին և ոչ մտածում։ Մարդ զարմանում է. մի՞թէ այդ այն ջալալ-օղլեցիները չեն, որ մի քանի տարի առաջ լրագրութիւնն էին գրմրտնում։ կարծում եմ, որ ուսումնարանի գործը ձևականութեան համար չէ, այլ նա շատ կարևոր է և անհրաժեշտ։ Պէտք է նախօրօք մտածել և աշխատել կանոնաւոր և մշտական ուսումնարան ունենալու մասին։ Չամսրեա ամեն տարի լինում են մանաւանդ ուսումնարանները, որոնք բացի վնասից օգուտ չեն բերում։ Մի վարժապետի չինածը միւսը քանդում, փչացնում է, շատ անգամ աշակերտները վնասվում են, բթանում և մինչև անգամ տում ուսումը։ Ջալալ-օղլին պիտի մի փոքր էլ իր չուրջը նայի. նրա մի կողմը Շուլավկրն է, որ կանոնաւոր ուսումնարան ունի, միւս կողմը՝ Մեծ-Դարթլիսան, որ՝ բացի մի շատ կանոնաւոր և լաւ ուսումնարան ունենալուց, այժմ է ընկնում ազգային գործերին համակրութիւն ցոյց տալով. Ղարաքլիսան մինչ մասնակցում է—Թէև փոքր չափով—ամեն բարի և ազգօգուտ գործի, ըստանում է շատ լրագիրներ, հետաքրքրվում է ամեն լաւ բանով։ Ջալալ-օղլին իրեն մի ժամանակ բարձր էր զգում Ղարաքլիսայից, իսկ Շուլավկրն բանի տեղ չէր դնում,—Թող Ջալալ-օղլին վերջապէս վերացնէ իր մէջից երկպառակութիւնը, վերջ տայ կուսակցական Թշնամութիւններին, որ բացի վնասից ոչինչ օգուտ չեն բերում, և աշխատէ օգնել հոգաբարձութեանը, օրէն մի տարի առաջ ընտրել է, և նրա հետ աշխատէ ուսումնարանը կանգուն պահելու համար։ Ցոյս ունինք, որ մասնաւորապէս մեծ պ. Մ. Խանազեանցը չի խնայիլ իւր աշակցութիւնը։

—

Տեղական լրագրութիւնն քանիցս քաղաքային խորհրդի ուշադրութիւնն է գրաւել Մինքայէլեան կամրջի վրայ, բայց մինչև օրս քաղ. խորհուրդը ոչինչ միջոց չէ գործ դրել անցորդներին մի քանի դժուարութիւններից ազատելու համար։ Անցեալները լրագիրները հաղորդեցին, Թէ ինչպես մի կնոջ ոսկեայ ժամացոյցը ընկնում է կամրջի վրայ և կամրջըից էլ, յատակի տախտակների ճեղքերից ընկնում է ցած՝ գետի մէջը։ Տախտակների ճեղքերն այնքան լայն են, որ ոչ միայն անցորդների ձեռնափայտների և հովանոցների ծայրերն են մանում և յաճախ կոտրվում, այլ և կօշկի ամբողջ կրունկները, ինչպես օրինակ հենց այս օրերս պատահեցաւ մի տիկնոջ հետ, որի ոտնամանի կրունկը մանելով ճեղքերի միջին մէջ, կոտրուեցաւ և կինը ստիպուած էր առանց կօշկի կրնկի տուն գառնալ։ Հարկաւոր է, որ քաղ. խորհուրդը վերջապէս ուշադրութիւն դարձնէ այդպիսի անյարմարութիւնների վրայ։

—

ՂԶԼ-ԱՐՎԱԴԻՑ.—Ինչպէս ամեն քաղաքներում, նոյնպէս և մեր Ղզլ-Արվադում շրջում են անթիւ հրէայ մանրավաճառներ։ Նրանք պահում են ամեն տեսակ ապրանք և մինչև անգամ կաղեղէն։ Հարկ չկայ ասելու, որ նրանք ազատ լինելով վաճառականներին յատուկ և պարտադիր մի քանի ծախքերից, այն է՝ խանութի քարէհից, վկայաթղթի տուրքից և քաղաքային այլ և այլ ծախքերից, նրանց ձեռնտու է լինում մանր ածել երեսից ապրանքը տունէատուն և վաճառել էժան ու մատչելի գներով։ Եւ այսպիսով, եթէ Ղզլ-Արվադի առևտուրը ընկնելն ունի մի քանի պատճառներ, նրանցից ամենագլխաւորը դրանք են դառնում։ Այդպիսի մանրավաճառները այնքան շատ են տեղս, որ եթէ համհամատարած հաշուելու լինենք տեղիս փոքրաթիւ բնակիչների հետ, հազիւ Թէ մի մանրավաճառին հինգ ընտանիք ընկնի։ Մենք այդ բոլորը ակներև տեսնելով, զարմանում ենք տեղիս առևտրական դասի անտարբերութեան և անհոգութեան վրայ։ Քաղաքային բոլոր ծախքերը երեսը վզները ծռած տուժին, իսկ առևտուր անել օգտուի «անունով միայն» մանրավաճառ հրէան։ Մի՞թէ նրանք այդ իրաւունքն ունին քաղաքում մի բան վաճառելու, դա մանդրունք ծախելու իրաւունքն է, և ոչ Թէ կաղեղէնի և ամին տեսակ ապրանքների։ Բայց այդ մասին ոմն է հոգ տանողը։

Տեղիս առևտրականներն ըստ մեծի մասին հայ լինելով, խանութները ապրանքով լցրել են և միամտաբար առանց շրջահայեաց լինելու սպասում են միւստարու. նրանք չեն էլ խմանում, Թէ երբ է կատարում իրենց տանու Թշնամի մանրավաճառը, երբից շուրջը։ Նրանք այդպիսի դէպքում, որ անկասկած իրաւունք ունին նրանց քաղաքապետի ձեռքով հետապնդելու, և ժողովուրդից օգտուելու, լռում են, բայց ուրիշ հանգամանքում լռութեանդ անհնարին է։

—

—ՀԻՆ-ՆԱԽԻՋԵՒԱՆԻՑ.—Տեղիս ամերիկական կառավարութիւնը գիւղերում նշանակել է պրեստաւութիւնները, որպէս զի պետական ստիպմանաւորները աւելի մօտիկից հսկեն ժողովրդին։

—Քաղաքումս վերջին ժամանակ մի կարգ մարդկ սովորութիւն են առել անուանարկել պանդոկն պատուասէր չեն դէպի իրենց հասարակական գործերը՝ դէպ ուսումնարանը, որի վրայ ոչ մի հոգածոտութիւն չեն անում։ Նրանք անուշադիր և գլխի վրայ են ձգում, Թողնում են երեխաների ապաշարի և բարոյական կրթութեան հարցը։ Ահա ուսումնական տարին եկաւ, հասաւ, սակայն այստեղ ուսումնարան բանալու մասին ձայն չկայ։ Ոչ խօսում են այդ մասին և ոչ մտածում։ Մարդ զարմանում է. մի՞թէ այդ այն ջալալ-օղլեցիները չեն, որ մի քանի տարի առաջ լրագրութիւնն էին գրմրտնում։ կարծում եմ, որ ուսումնարանի գործը ձևականութեան համար չէ, այլ նա շատ կարևոր է և անհրաժեշտ։ Պէտք է նախօրօք մտածել և աշխատել կանոնաւոր և մշտական ուսումնարան ունենալու մասին։ Չամսրեա ամեն տարի լինում են մանաւանդ ուսումնարանները, որոնք բացի վնասից օգուտ չեն բերում։ Մի վարժապետի չինածը միւսը քանդում, փչացնում է, շատ անգամ աշակերտները վնասվում են, բթանում և մինչև անգամ տում ուսումը։ Ջալալ-օղլին պիտի մի փոքր էլ իր չուրջը նայի. նրա մի կողմը Շուլավկրն է, որ կանոնաւոր ուսումնարան ունի, միւս կողմը՝ Մեծ-Դարթլիսան, որ՝ բացի մի շատ կանոնաւոր և լաւ ուսումնարան ունենալուց, այժմ է ընկնում ազգային գործերին համակրութիւն ցոյց տալով. Ղարաքլիսան մինչ մասնակցում է—Թէև փոքր չափով—ամեն բարի և ազգօգուտ գործի, ըստանում է շատ լրագիրներ, հետաքրքրվում է ամեն լաւ բանով։ Ջալալ-օղլին իրեն մի ժամանակ բարձր

—Շուտկա, քաշ, պատասխանեց 10 տարեկան Աբամը, որ Թախտի առաջը կանգնած մի կղզմից Թէյ էր խըմում և միւս կողմից քթի ծլլուլը վեր խաչտում։

—Լաւ, ճալո ջան, ասինք Աբամին էլ սուզիա չինեցինք, բաս Աղամին ինչ պիտիք չինի։

—Աղամը ինչ-օր հիւանդոտ էու էնեց իմ փիքը անում, վուր ուտումը չի կարա դուս տանի, պատասխանեց աղա Գալուստը։ Ուզում իմ նրան էլ վանքի չիլը տամ, վուր վարդապետ դուս գայ։

—Իս ու իմ Աստուածը, վուր լաւ իս փիքը ասի, ախպէր Ջան։ Դիմի իս սատանի բանիը չափտին սովրի, Թող դա էլ Աստծու Ճամփով գնա, սուրբ գրիս սովրէ։ Աղամ Ջան, վարդապետ կու դուս գնա, հարցրուց Սհակը Աղամին։ Փալնքոտ Աղամը չհասկացաւ Սհակի առաջարկած հարցը։

—Աւ էն սիվ պիտզը վուր ծածկած ունի, մեկնեց Սհակը։

—Չեմ ուզի, քալո Ջան, լաց եղաւ Աղամը։

—Բաս ինչ իս ուզում, չվիլո Ջան

—Ցէլտէլ եմ ուզում, չալով պատասխանեց Աղամը։

—Լաւ, լաւ, մի լաց ըլի։ Դուն խեղօք կաց իս քիզ տէրտէր կու չինիմ, հանգստացրեց աղա Գալուստը։

—Սհակ, վուր գիգենաս, էրեխէք վունց է սիրում ժամ մանգալ, սկըսեց գովել Նատալեան։ Այ էս օր մինչըն վաղ առաւտեան ս. Մինաս չը գնաց, նշմարք չբերեց, չհանգստացաւ։ Համ էլ մէ ժամ է կանգնացնում, վուր քէչիս գուբայ։ Աբա Աղամ Ջան մէ ժամ ասաւ։

—Տէլ ողրմիս, տէլ ողրմիս, սիրեսեց երգել Աղամը։

—Ախպէս, շատ տալիս, լաւ տէրտէր կու դուս գաս։ Ջուստ, ախպէր Ջան, Աղամին վանքի չիլը տուր։

—Մինակը իրիւր սուզիսէին կու սովրէ ու դիվիը գուբայ, էն վուլտը ինչ կուզէ, էն անէ։ Իս էլ դրանց գլուխ չունիմ, թեզրեցի։

—Սհակ, վուր գիգենաս, էրեխէք վունց է սիրում ժամ մանգալ, սկըսեց գովել Նատալեան։ Այ էս օր մինչըն վաղ առաւտեան ս. Մինաս չը գնաց, նշմարք չբերեց, չհանգստացաւ։ Համ էլ մէ ժամ է կանգնացնում, վուր քէչիս գուբայ։ Աբա Աղամ Ջան մէ ժամ ասաւ։

—Տէլ ողրմիս, տէլ ողրմիս, սիրեսեց երգել Աղամը։

—Ախպէս, շատ տալիս, լաւ տէրտէր կու դուս գաս։ Ջուստ, ախպէր Ջան, Աղամին վանքի չիլը տուր։

—Մինակը իրիւր սուզիսէին կու սովրէ ու դիվիը գուբայ, էն վուլտը ինչ կուզէ, էն անէ։ Իս էլ դրանց գլուխ չունիմ, թեզրեցի։

—Սուզիա, վունց էէ, դրա գլխի տրաքվիլը գիգենաս։ Էն օրը ասում իմ, պուլիցմէստրի վրայ մէ պրօչենիա գրէ, «Իմ գիգի, կօսէ։ Վունց Թէ էս գիգի, էնքան գլխը կարդացիը, գիմնազիէն վիրջացրիը ու մինչըի հիմի պրօչենիա էս գիգի գրէ։

«Գիմնազիումը միզ էտեաւուր սարսաղ բանիը չին սովրացնում, կօսէ։ Դուստ ասած, ախպէր, չիմ հասկանում, Թէ ինչ են էնդի տասը տարի մէ գլուխ սովրում։ Պօչերիը էս Աստուծ Թափէ ու ազատէ, հինց գիգենաս ակռաի չանգիը ըլի շարած։ Իս կլասներու էրես չիմ տեսի, համա—բեսարաբ անէ սուտ ասողը—Թէ էս սըհատիս հազար փառքով դրանից պարզ չգրիմ։ Ցօ, անաչէն, գրում իս, Թանաք, զալամ, Թուղթ մազրուն իս տանում, մանից էնէնց էլ ա գըչէ, վուր մարդ կարենա կարդա։

—Աղա Ջան, դուն վուր կարդալ չիկարենաս, իմ պօչերիը ինչ անէ։

—Մինակ Ջան, ասինք դուն քանի կլաս իս ատարտէ, սիսեց Նորից հարց ու փորձ անել հետաքրքիր Սհակը։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՄԵՐ ՅՈՅՆԵՐԸ *)

—

—Սհակ, ուսումս վուր վիրջացնիմ, քիզ մէ գլօրից պետեմ վիքաշէ տայ, վուր տեսնողի գլուխը պատա գայ ու գդակը գլխիցը վէր ննգնի։

—Մէ չուստ դուն ուսումա քուրթահ արա, էս իս գիգիմ։

—Ինժիներութինը լաւ բան է, համա սուզկութինը էլ վիս բան չէ, մատաւ խօսակցութեան մէջ ասա Գալուստը, որ բանականի արդէն վորը լսրել էր վարունգներով։ Մէ պակաս ասնկուզ էլ սուզիէն չէ սատանում։ Էս տարի մէջիս կոտրվից սուզկերուն, ազվակատներուն ու մեգնատօրներուն շատ քրթամ ուտացնելով։ ԹէՃամ բաները շատ ունիմ, Թող Մխակն էլ սուզիա դուս գայ։

Ջէ, չէ, ա մարդ Ջան, Սհակը դըէ, չէ, ա մարդ Ջան, Սհակը դըէ, չէ, ա մարդ Ջան, Սհակը դը-

*) Տես «Նոր-Դար» № 137։

—Տասը, տասնվեց հատ կլուա, կլուա, հազար ասում է, ինչ բան է։

—Կլուա—օձաձուկ (սեաթակ) է։

—Հասս, Մինասի շուն, կլուա՞ն ուտում է, որ ոչխարի նման մորթում ես։

—Ախպեր ջան, մենք ոչխարի միս չենք ուտում, մեր կրոնքը չի արգելում, որ կլուա ուտենք։

—Հա՛, ես էլ գիտեմ, որ ձեր կրոնքը ամեն բան է արգելում, բայց ձեր քահանան ասում է, որ կլուա ուտելը մեղք չէ։

Այդ ժամանակ Հասսի կինը ներս մտավ, ձեռքին մի մեծ ամանով կլուա բերելով։

—Տե՛ս, տեսնում ես, որ ես ճիշտ եմ ասում, կլուա, կլուա, ինչ բան է։

—Կլուա—օձաձուկ (սեաթակ) է։

—Հասս, Մինասի շուն, կլուա՞ն ուտում է, որ ոչխարի նման մորթում ես։

—Ախպեր ջան, մենք ոչխարի միս չենք ուտում, մեր կրոնքը չի արգելում, որ կլուա ուտենք։

—Հա՛, ես էլ գիտեմ, որ ձեր կրոնքը ամեն բան է արգելում, բայց ձեր քահանան ասում է, որ կլուա ուտելը մեղք չէ։

Այդ ժամանակ Հասսի կինը ներս մտավ, ձեռքին մի մեծ ամանով կլուա բերելով։

—Ա՛հա, ինչ բան է, ինչ բան է կլուա, կլուա, ասում

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

— Ինչպե՞ս է ձեզ հաջողվում ամեն ինչ ժամանակին հասցնել, — հարցնում է ինձ ծանոթս, երբ ես նրան պատմում եմ, որ ամեն օր ինձ համար ավելի շատ գործ է հավաքվում, քան կարող եմ կատարել:

— Ես ինձ համար ոչ մի հատուկ կանոն չունեմ, — պատասխանում եմ ես, — միայն թե ամեն առավոտ ինձ ասում եմ, որ այդ օրը ինձ համար ոչ մի գործ չպիտի լինի, որ չկարողանամ կատարել:

— Ինչպե՞ս կարելի է այդ, — զարմանում է ծանոթս:

— Շատ հեշտ, — պատասխանում եմ ես, — ես ինձ ասում եմ, որ այդ օրը ինձ համար ոչ մի գործ չպիտի լինի, որ չկարողանամ կատարել, որովհետև

հատէ ըստ արժանոյն իւր խաղաղասիրական նախագծուշութիւնը։ Ալեքսէյով հաշտութեան յոյսը նորից ծագում է։ Կոնսիստորիայի նիստը կը կայանայ այսօր երեկոյեան, իսկ վաղը կը յայտնուի որոշումը։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ.—Հրատարակուած է Լեհաստանի նահանգների հողային վարկային ընկերութեան կանոնադրութիւնը։

ԳՄՈՒՆԴԷՆ.—Թագուհի կայսրուհին ուրիշ բարձրագոյն անձերի հետ միասին երէկ բարեհաճեց «Սաքինուհիների առևանգումն» ներկայացման ներկայ լինելու։ Թատրոնի առաջ Նորին Մեծութեան և Ուէլսեան պրինցէսսի գալստեան սպասում էր խուռն բազմութիւն։ Թագուհի կայսրուհուն և Ուէլսեան պրինցէսսին ֆոյէում դիմաւորեցին քաղաքապետը և թատրոնի տեսուչը։ Ներկայացումը շատ աջող անցաւ։

ԳՄՈՒՆԴԷՆ.—Այսօր Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը այստեղ եկաւ, որ Թագուհի կայսրուհուն այցելութիւն անէ։ Երկաթուղու կայարանում կայսրին դիմաւորեցին Թագաժառանգը և Կումբերլէնդեան Հերցոգը։ Կայսրը հագած էր ռուսական նշանազգեստ, իսկ Թագաժառանգը՝ աւստրիական։ Թագուհի Կայսրուհին կայսրին դիմաւորեց Գումբերլէնդեան ամրոցի սանդուղքների վրայ։ Երեկոյեան ժամի մէկին ընտանեկան ճաշ կար. ժամի երեքին աւստրիական կայսրը Գմունդէնից դուրս եկաւ։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 21 օգոստոսի.—«Новое Время»-ն լսել է, որ Սամար-Ուֆիսեան երկաթուղու բացումը տեղի կունենայ սեպտեմբերի 8-ին ճանապարհների մինիստրի ներկայութեամբ։

ՆԻԺՆԻՅ-ՆՈՎԳՈՐՈԴ.—Վոլգա և Oկա գետերի ջրերը պակասում են. երէկուանից սկսած ջուրը 2 վերշոկ պակասել է։ Դրէբնովեան աւազուտը ջրով ծածկուած է։ Մինչև 60,000 պուդ թերթաւոր երկաթ ջրի տակ է մնացել. գործարանատէրերը իւրաքանչիւր պուդին 20 կոպ. վնաս կը կրեն, իսկ միւս տեսակներից ջրի տակ մնացել է մինչև 400,000 պուդ։ Երկաթի առևտուրը բաւական կուշանայ, որովհետև ապրանքը պէտք է ջրից հանել և յանձնել. գնողներն այդ անյարմարութիւնն ի նկատի առնելով, ուշ կը գան տօնավաճառ. յամենայն դէպս երկաթի առևտուրը հոկտեմբերի 1-ից կանուխ չի վերջանալ։ Երկաթավաճառ Պաստուխովն իւր ամբարից իւրաքանչիւր օր վաճառահանում է 20,000 պուդ երկաթ։ Սօրմօզեան գործատան պատուիրուած է 40,000 բուռ. արժողութեամբ 35 ուժի երկաթակամ շոգենաւ կառուցանել։ Հացահատիկների առևտուրը լաւանում է։ Աշարայի (рожь) ալրի գինը բարձրացաւ. Չուալն (куль) արժէ մինչև 5 ր. 50 կոպ.։ Երէկ կապակցութիւն կայացաւ Աշնանային շոգենաւային գնացքով 300,000 պուդ նաեթային մնացորդների և մազութ պուդը 5 կոպէկով Աստրախանից Նիժնիյ հասցնելու համար։

ԲԵԼԳՐԱԴ.—Թագաւորն առաջարկեց կոնսիստորիային իւր ապահարզանի գործի քննութիւնը յետաձգել երեք ամսով։

ՏՈՒԼՕՆ.—Քաղաքային խորհրդի որոշած բանկետում Ֆլօկէն ճառ արտասանեց, որով խորհուրդ է տալիս հասարակապետականներին միանալ, ըստ որում միապետութիւն և արկածախնդրական դիկտատորութիւն հաստատելու ձգտումներ են նկատւում։

ՎԵՆՆԱ.—Երց-Հերցոգ Կարլ Լ.իւդվիգը իւր ամուսնու հետ, այսօր ճաշից յետոյ Բերլինից այստեղ հասնելով, այսօր երեկոյեան և ևթ գնում են Պերաու Թագուհի Կայսրուհուն, Թագաժառանգին և Մեծ Իշխանուհի Քսենիա Ալէքսանդրովնային դիմաւորելու, որոնք վաղն առաւօտեան Գմունդէնից Պերաու պիտի ժամանեն, ուր կէս ժամ մնալուց յետոյ, Ռուս Բարձրագոյն անձերը ճանապարհ կ'ընկնեն դէպի Ռուսիա, իսկ Երց-Հերցոգը և Երց-Հերցոգուհին կը վերադառնան Վեննա։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 22 օգոստոսի.—Թագաւոր Կայսրը և Մեծ Իշխան Միխայիլ Ալէքսանդրովիչը երէկ եբեկոյեան Իլլինսկից Պետերբուրգ ուղևորուեցան։

ՎԵՆՆԱ.—Շաբաթ օր երեկոյեան Թագուհի Կայսրուհին, Թագաժառանգը և Մեծ Իշխանադուստրը Կսենիա Ալէքսանդրովնան Գմունդէնից Պետերբուրգ ուղևորեցան։ Բարձրագոյն անձերին երկաթուղու կայարանը ճանապարհ ձգեցին Հաննօվերի թագուհին, Հաննօվերեան պրինցէսս Մարիամը, Կումբերլանդի Հերցոգը և Ուէլսի պրինցէսսը իւր աղջկերանց հետ։

Երէկ երեկոյեան Պերաու կայարանից անցնելու միջոցին, Թագուհի կայսրուհուն այնտեղ դիմաւորեցին երց-Հերցոգ Կարլ Լ.իւդվիգը և իւր ամուսինը, որոնք Նորին Մեծութեան ուղեկցեցան մինչև Զաուխտել կայարանը։

ԲՈՒԿՈՒՐԵՍՏ.—Տեղս ժամանեց սերբիական Թագուհին և իշաւ իւր ազգական իշխան Գիկի տանը։

—

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՕՐՍԱՆ

19 Օգոստոսի։

Լօնդօն 99,50 ր., 98,80 ր.,
Համբուրգ 48,70 48,45 ր.
Պարիզ 39,25, 39,10 ր.
Պօլուիմպերիալ . 8 ր. 04 կ. սակ.
Մաքս. կուպօն 159 ր. 50 կ. սակ.
Արծաթ . . . . 1 ր. 26 կ. ծախ.
Բօրսային գնս. 6 և 7½%
Պետակ. բանկի 5% տոմս.
1-ին շրջանի. . 99 ր. — կ. սակ.
2-րդ . . . . . 98 ր. 50 կ. գն.
3-րդ . . . . . 98 ր. 59 կ. գն.
4-րդ . . . . . 98 ր. 50 կ. գն.
5-րդ . . . . . 97 ր. 50 կ. գն.
6-րդ . . . . . — ր. — կ. սակ.
Վերջին 4% .
փոխառութիւնը 82 ր. — կ. սակ.
100 և 1000 արևելեան փոխառութեան 5% տոմսեր,
1-ին շրջանի . 97 ր. 50 կ. սակ.
2-րդ . . . . . 97 ր. 50 կ. սակ.
3-րդ . . . . . 97 ր. 50 կ. գն.
Առաջին 5% ներքին փոխառութեան
տոմսեր . . . 267 ր. 50 կ. գն.
2-րդ . . . . . 247 ր. 50 կ. գն.
5½% ըչնտեր . 101 ր. 50 կ. ծախ.
Ոսկէ ըչնտ . . 176 ր. 50 կ. սակ.
Թիֆ. քաղ. վարկի ընկեր.
օբլիգ. . . 82 ր. 50 կ. գն.

Պետերբուրգի բօրսայի տրամադրութիւնը շատ հաստատուն է։

Խմբագիր-Հրատարակիչ

ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հինգ տարի վարած լինելով կոմիսիոներական և վաճառականական գործեր, ցանկանում եմ ունենալ պաշտօն։ Պայմաններն յայտնել «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան.

5—1

ՌՈՇՏԻ ՀԱՅՈՑ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ համար հարկաւոր է մի ուսուցիչ, որ պէտք է պարապի ուսումնարանի քառնհնգի չափ աշակերտների հետ ռուսերէն և հայերէն։ Ցանկացողները կարող են դիմել «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան։

5—2

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ ԵՒ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶ

Ս. Վ. ԱՐՂՈՒԹԵԱՆԻ

Փրէյլինեան փողոց, № 8.

Երեխաների ընդունելութիւնը օգոստոսի 20-ից։ Պարապմունքները կ'սկսուին սեպտեմբերի 1-ին։

3—1

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

Սամուէլ Սմայլս

ԲՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Գերման. Թարգմ.

ՓԻԼԻՊՊՈՍ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Գինն է 1 ր. 50 կ.

Նոյն Թարգմանչի

Շմխտէ, Բենիամին Ֆրանկլին,
2 տիպ . . . . 40 կ.
— Գէօրգ Վաշինգտօն
2 տիպ . . . . 60 »
— Հոմերի Իլիականը, պատկերազարդ . 1 ր. 20 »
— Հոմերի Ոդիսականը, պատկերազարդ 1 ր. 50 »

(Ձանազարհի ծախքը Թարգմանչի վրայ է)։

Վաճառվում են Թարգմանչի մօտ՝ Тифлисъ, Садовая, Маріинo-Анановское училище.

Խոնարհաբար խնդրում եմ այն յարգելի անձերին, որոնք բարեհաճել էին իմ Թարգմանած՝—պրօֆէսսոր Ս. Դաբրիելի

„ԲՆԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ"

գրքի համար բաժանորդներ գտնելու նեղութիւնը յանձն առնել, բարեհաճին ուղարկել բաժանորդագրութիւնները և դրամը, որպէս զի կարողանամ ճշդիւ որոշել տպագրելի օրինակների քանակութիւնը և ժամանակին վերադարձ յարգելի բաժանորդաց ազգանունները։ Գիրքը լոյս կը տեսնի առաջիկայ սեպտեմբերին։

Գինն է 1 րուբլի։

Հասցէն՝ Тифлисъ. Учителю Арм. Дух. Семинаріи Нерсесянъ, Григорію Шахъ-Будагянцу.

5—5

ՄԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ, որ տասը տարի պարապել է ուսուցչութեամբ ռուսաց և թէ հայոց ուսումնարաններում և որն ունի ուսուցչական իրաւունք, ցանկանում է դասեր ունենալ հայոց եկեղեցական դպրոցներում ռուսաց լեզուից, թուաբանութիւնից, գծագրութիւնից և ռուս. վարչագրութիւնից՝ մինչև 24 դաս շաբաթական։ Յանկացողները կարող են դիմել «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան։

5—3

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ ԵՒ ՊԱՆՍԻՕՆ

ԲԱԴՐԱՏ ՄԻՐԻՄԱՆՅԱՆԻ

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԵՑԱԻ ՆՈՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆ

Սարօվեայ փողոց, տ. № 38.

Դիշերօթիկների, կիսագիշերօթիկների և երթևեկների քննութիւնները և ընդունելութիւնը կսկսուին օգոստոսի 20-ից, իսկ ուսումը կ'սկսուի սեպտեմբերի 1-ից։

6—4

Խիղդեկելի Գրավաճառանոցում ծախվում է Կովկասի ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձական խորհրդից թոյլտուութիւն ստացած Ամիրազեանցի և Տէր-Գաբրիէլեանցի կազմած «Новая Книжка для обученія русскому языку въ армянскихъ начальныхъ школахъ, т. I и II» դասագիրքը։

3—3

№ 9.

ԿԵՕԼԵՐԵԱՆ ԿՕՅԼԴ-ԿՐԵՄ

Մեկտ նշանաւոր է իւր Թարմութեամբ, լինելէս և իւր բաղադրութեամբ՝ որպէս մարմնի մորթը Թարմ պահող խոհական միջոցներից կազմուած։

Գաւառներում վաճառվում է բոլոր փոքր և շատ նշանաւոր առևտրականների մօտ, իսկ Մօսկվայում—

Ր. ԿԵՕԼԷՐ և ԸՆԿ. մօտ, Նիկօլսկայա փողոցում։

(М. 46,224) 3—2

ԱՒԵՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

ԵՐԿՈՒ ՍԵՌԻ Ա. ՆԶԱ.Ն Յ ՀԱ.ՄՄԱ.Ր

ԵՕԹՆԵՄՈՐԴ ՏԱՐԻ

Ա.ռևտրական Կուրսերի նպատակն է՝ մասնագիտական առևտրական կրթութիւն տալ երկու սեռի անձանց և պատրաստել գործնական ճանապարհով հմուտ հաշուապահներ։ Ա.ւարտողները ստանում են ատեստատներ։

Ա.ւանձնի առարկայք սոքա են՝ 1) Ա.ռևտրական Տնտեսութիւն, 2) Ա.ռևտրական Թուաբանութիւն, 3) Հաշուապահութիւն (պարզ, կրկնակի և բանկային), 4) Թուաբանութիւն համրիչի վրայ, 5) Ա.ռևտրական Թղթակցութիւն, 6) Ա.ռևտրական և մուրհակի կանոնադրութիւն, և 7) գեղագրութիւն։ Ուսումը բսկսուելու է սեպտեմբերի 25-ից։ Ընդունելութիւնները սեպտեմբերի 5-ից, ամենայն օր, երեկոյեան 4-ից մինչև 8 ժամը, կուրսեր հիմնողի բնակարանում, Սօլօլակում, Լաբօրատօրնայա փողոցի վրայ, № 11։ Ծրագիրը ու կանոնները կարելի է ստանալ ԶՐԻ.ՊԵՍ եղբ. Ծովիանովների բանկային գրասենեակում և կուրսեր հիմնողի բնակարանում։ Օտարաքաղաքացիք դիմում են կուրսերի հիմնողին.—въ Тифлисъ. С. П. Манукьянцу.

Օգոստոսի 20-ից կուրսերը փոխադրուելու են Պրիդոնովի տունը, № 9, Սերգիեվսկայա և Նագօրնայա փողոցների անկեանը (դեղատան դիմաց)։

0—6

ՉԻՅԹՈՒՆՅԻՆԵՐԻ ՕԳՏԻՆ

Վ Ա Ճ Ա Ռ Վ Ո Ւ Մ Ը

„ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐ"

Դաշնամուրի Համար

1) Vivace
2) Հայոց եղանակ.
3) Բաշիբուզուկի եղանակ.
4) Ցարճախումն.
5) Հայոց եղանակ.
6) Թիֆլիսի զուռնա.
7) Քրդի եղանակ.
8) Նախիջևանի Ջրկիրների եղանակ
9) Իլյաս պարսկական.
10) Պարսկական եղանակ.
11) Մօլդավական պար.

Գինն է 1 րուբլի։ Ձանապարհածախսի համար պէտք է վճարել 11 կոպէկ մարկայով։

Դիմել «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան, Թիֆլիսում։

ВОСТОЧНЫЕ МОТИВЫ

для Фортепіано

1) Vivace
2) Армянскій мотивъ.
3) Башибузукскій мотивъ
4) Нападеніе.
5) Армянскій мотивъ.
6) Тифлисскаязурна.
7) Курдынскій мотивъ.
8) Мотивъ Нахичеванск. водовозовъ.
9) Иджасъ, Персидскій мотивъ.
10) Персидскій мотивъ.
11) Молдавскій танецъ.

Цѣна 1 руб. и 11 к. (марками).
Можно получать въ ред. «Норъ-Даръ», въ Тифлисѣ.

(Хм.) X—50

MOTIFS ORIENTEAUX

Pour le Piano

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 22-го Августа 1888 г. Տպարան Կավկազ լրագրի գրասենեակին։ Типографія конторы газеты Кавказъ, Гол. пр., д. Читахова